

Voorwoord

Dit boek is een buitenbeentje. Wie spectaculaire verhalen verwacht en smeulige details over de jacht op pedofielen, is eraan voor de moeite. Politieaanvoerder Peter De Waele, die ruim vijftien jaar als pedofilieonderzoeker aan de slag is, wil integendeel de lezer een dieper inzicht geven in wat er zich werkelijk in dit duistere deel van het leven afspeelt. Waarom en hoe gaan daders over de grens? Hoe komt het dat kinderen en hun ouders zich soms zo laten misleiden? Wat kunnen we als overheid, als opvoeder, als samenleving doen om deze afschuwelijke misdrijven te voorkomen en te bestrijden?

Het resultaat van zijn zoektocht naar antwoorden is voor alles een moedig boek. Want het is gemakkelijk om flink uit de hoek te komen in de strijd tegen seksuele misdrijven tegen kinderen. Het inmiddels opgedoekte Britse sensatieblad *News of the World* dacht zich een heldenstatus aan te meten door stelselmatig foto's van vermeende pedoseksuelen op de cover te zetten, ook wanneer het niet zeker is – je weet immers maar nooit! Heel wat moeilijker en moediger is het om potentiële daders trachten te begrijpen, inzicht te verwerven in de achtergronden van hun perverse genot, en hen de weg naar gedragsverandering te tonen: door hen op te roepen tot verantwoordelijkheid, door waardering op te brengen voor de al te schaarse daderhulpcentra.

Wie écht bekommerd is om de veiligheid van onze kinderen, wie mogelijke daders tijdig wil aanpakken en mogelijke slachtoffers mondiger en weerbaarder wil maken, kiest de moeilijke weg, want enkel stap voor stap en rekening houdende met alle dimensies van het probleem kan effectief resultaat worden geboekt.

De schrijver van dit boek – en dat weten we bij Child Focus uit de dagelijkse praktijk – is een geëngageerd politiemans, die blijft spitten tot de waarheid bovenkomt. Het is dan ook een eerlijk en open boek, waarin hij de lezer confronteert met concrete afschuwwekkende voorbeelden en met de mens in al zijn kwetsbaarheid. Hij beschrijft in detail de denkwereld van plegers van seksueel geweld. Hij vertelt hoe dit grote onrecht de kinderen die er slachtoffer van worden, tot in hun diepste wezen kwetst. Hij praat ook eerlijk over wat de voortdurende confrontatie met dergelijke feiten met hemzelf en zijn collega's doet, als mens en als vader of moeder. Hij nodigt ons uit om het taboe te doorbreken en de hypocrisie achter ons te laten: als beleidsverantwoordelijke, ouder of jongere, opvoeder of jeugdleider, (mogelijke) dader of slachtoffer moeten we het onderwerp eindelijk bespreekbaar maken.

Pedoseksualiteit is een complexe materie. De bestrijding ervan vraagt om een gericht beleid en om doordachte wetgeving, die de samenlevingsontwikkelingen op de voet volgt. Kindermisbruik bestrijd je niet met traangas en pistool, maar met aangepaste instrumenten zoals de extraterritoriale bevoegdheid, de internetrecherche en het audiovisuele verhoor van slachtoffers. Ook de zo nodige, duurzame slachtofferzorg vergt specifieke aandacht, net als de adequate aanpak en omkadering van de daders. Modern politiewerk vraagt dan ook bereidheid tot samenwerking en afstemming met actoren uit het welzijns- en gezondheidsveld.

De rode draad in het boek is de aandacht voor preventie. Maar ‘pedofiliepreventie’ op zich bestaat niet, aldus de auteur. Wel pleit hij voor opvoeden tot weerbaarheid, en ook daar bestaat geen specifiek recept voor! Het gaat erom kinderen dag aan dag met warmte en liefde te omringen. Hen daadwerkelijk te tonen en te zeggen dat we hen graag zien en fier op hen zijn, anders zouden anderen met minder goede bedoelingen dat in onze plaats kunnen doen.

Weerbaar maken betekent ook uw kind ruimte geven, het voor een groot stuk zijn gang laten gaan, zij het binnen een structuur gevende, eerlijke en open ouder-kindrelatie. Vertrouwen geven en gaandeweg verantwoordelijkheid laten opnemen, zodat het zich leert te verweren als het ooit in een echt foute situatie terechtkomt.

Dit boek is in de eerste plaats geschreven voor leken in het vak: het biedt hen een brede kijk op een bijzonder complex werkveld en een genuanceerd antwoord op hun voor de hand liggende vragen. Maar het bevat ook beleidsaanbevelingen die om aandacht vragen, willen we met zijn allen onze handen niet wassen in onschuld wanneer nog maar eens een pedofiliedrama de pers haalt. Om er enkele te noemen: de broodnodige intervisie en supervisie voor pedofielenonderzoekers. De noodzakelijke jobrotatie, want wie houdt zo’n stiel twintig jaar lang vol? En voor alles de zorg voor een beleidskader voor preventie, vroege detectie en interventie in alle instellingen waar met kinderen en jongeren wordt gewerkt. Dát zijn we dringend verplicht na zo vele jaren doen alsof het onze kinderen niet kan overkomen.

Kristine Kloeck
Algemeen directeur Child Focus

Een inleiding

**'Juist dat
laatste, dat
zou moeten
stoppen'**

De gedachte die ik tijdens al die jaren van pedofilieonderzoeken het meest heb moeten bijsturen, is dat ieder slachtoffer zijn of haar dader hartgrondig haat. Zo was er een meisje dat aan een collega opbiechtte dat ze gezellig bij haar papa in de zetel kroop, telkens wanneer haar moeder zondagmiddag bij haar oma op bezoek ging. Haar papa knuffelde en streelde haar dan. Dat vond ze heel fijn. ‘Juist de laatste vijf minuten, wanneer hij me tussen mijn benen streelt, dat zou moeten stoppen,’ zei ze, ‘maar ik zou wel nog graag hebben dat ik ’s zondags bij hem in de zetel kan blijven knuffelen.’ Deze en andere verhalen van slachtoffers hebben mijn kijk op seksueel misbruik over het algemeen en seksueel kindermisbruik in het bijzonder verbreed. Het fenomeen is enorm complex en wordt te vaak eenzijdig bekeken.

Je hoort soms verhalen van jarenlang seksueel misbruik waarbij kinderen of pubers alsmaar opnieuw blijven terugkeren naar het huis van hun misbruiker. Onbegrijpelijk? Worden ze dan verplicht om dat huis binnen te gaan? Neen, maar ze doen het wel. Maanden- en soms jarenlang. Niet alleen omdat de misbruiker hen conditioneerde, manipuleerde of bedreigde. Neen, er zijn net zo goed kinderen die op bezoek bleven komen omdat ze zich daar op een of andere manier goed voelden. Het seksuele misbruik namen ze er noodgedwongen bij. Sommigen vertellen achteraf dat het huis van hun misbruiker ‘warmer’ aanvoelde dan hun eigen nest thuis. Het is meteen waarschijnlijk ook een van

de redenen waarom ze werden ‘geselecteerd’ door de pedoseksueel.

Een misbruiker heeft er trouwens alle belang bij dat het kind spontaan naar hem terugkeert. Daarom maakt hij het zijn slachtoffers zo veel mogelijk naar hun zin. Zo vermindert hij immers het risico dat zijn misbruik openbaar wordt gemaakt. Maar er zit vaak een nog meer ranzige strategie achter: hij kan het kind zo ook steeds confronteren met het feit dat het hem zonder dwang en uit eigen beweging is blijven opzoeken. Heel gewiekst slaagt hij er zo in om de verantwoordelijkheid voor het misbruik naar het kind door te schuiven. Een stelling die kant noch wal raakt: bij seksueel misbruik is het de volwassene, en alleen hij, die verantwoordelijk is.

Ik heb door de jaren heen nog een andere idee-fixe moeten herbekijken. Ik dacht vroeger dat de omvang van een trauma na seksueel misbruik ongeveer recht evenredig was met de ernst van het misdrijf. Niet dus. Zo was er het geval van een jeugdleader die op een kamp jongens die iets hadden mispeuterd, ’s avonds naar zijn tent liet komen voor een straf. De puber moest zich uitkleden, op zijn onderbroek na, waarna de leader hem verplichtte om een pornoboekje te bekijken. Zodra die leader zag dat de jongen een erectie kreeg, was de straf uitgevoerd en mocht de jongere de tent verlaten.

Hoewel dit totaal grensoverschrijdend gedrag is en ik me afvraag of deze leader geen ‘echte’ pedoseksueel is, zou je dit nog kunnen beschouwen als een niet zo zwaar seksueel misdrijf in vergelijking met bijvoorbeeld een verkrachting. De impact van zo’n gedrag op het slachtoffer zal bijgevolg wel meevallen, denk je dan. Misschien beschouwden de jongeren het wel gewoon als een misplaatste grap? Maar tijdens

het latere verhoor van zijn slachtoffers bleek dat die, zelfs twintig jaar later, de feiten nog niet hadden verwerkt. Ze werden regelmatig badend in het zweet wakker, geplaagd door nachtmerries die hen bleven achtervolgen.

Al te vaak wordt seksueel kindermisbruik ook nog geassocieerd met het cliché van de vuile vieze man met een bult die een fietsend kind de struiken intrekt en vervolgens verkracht. Je zal verder in het boek lezen dat het zo meestal niet gebeurt en dat de daders van kindermisbruik vooral gezocht moeten worden binnen de vrienden- of familiekring van het slachtoffer en zijn ouders.

Voor alle duidelijkheid: pedofilie op zich is niet strafbaar. Iedereen mag fantaseren over seks met minderjarigen. Dat heet vrijheid van gedachte. De pedofielen die het niet houden bij louter denken en fantaseren, maar die ook effectief kinderen misbruiken, zijn pedoseksuelen en plegen uiteraard wel strafbare feiten.

Uit een recente studie blijkt in elk geval dat kindermisbruik opvallend vaak voorkomt. Een op de drie meisjes en een op de vijf jongens beleeft voor zijn achttiende verjaardag een onaangenaam seksueel contact. Meisjes worden dus meer misbruikt dan jongens. Het percentage misbruikte meisjes stijgt ook samen met de leeftijd.

Deze contacten beperken zich uiteraard niet tot verkrachting of aanranding van de eerbaarheid. Het kan net zo goed gaan om een exhibitionist die ze tegen het lijf zijn gelopen of om de klamme hand van een oom die met Nieuwjaar zijn kans schoon ziet om tijdens de traditionele drie kussen ‘per ongeluk’ een borst aan te raken. Het trauma dat zoiets nalaat, bepaalt in welke mate een kind zich misbruikt voelt.

Toen de directrice van Child Focus me polste waarom ik dit boek wilde schrijven, aangezien er toch al zo veel wetenschappelijke literatuur over dit onderwerp bestaat, zei ik haar dat het antwoord in haar vraag vervat zat. Er zijn inderdaad al kasten volgeschreven over pedofilie, maar nog nooit las ik een boek dat geschreven was voor wie niet louter wetenschappelijk of professioneel bezig is met dit fenomeen.

De belangrijkste reden waarom ik dit boek heb neergepend, is eerder complex en een tikje tegenstrijdig. Ik wil ouders, grootouders en iedereen die oprecht met kinderen is begaan, alert en waakzaam maken en toch tegelijkertijd waarschuwen om niet paranoïde te worden. Simpelweg gezegd zou ik willen oproepen om onze kinderen veel meer te knuffelen en te verwennen, maar dan wel om de goede redenen: het ‘verwarmen’ van het kind. Ik zou het bijzonder jammer vinden mochten we in een maatschappij terechtkomen waarin iedereen die met kinderen in contact komt, meteen verdacht wordt van pedofiele neigingen. Omdat er een aantal perversen rondlopen, mogen we onze kinderen niet de broodnodige lichamelijke en emotionele warmte ontzeggen. Integendeel.

De praktijkvoorbeelden die uitgebreid in dit boek aan bod komen, zijn gebaseerd op waargebeurde feiten die ik als politiemann heb meegemaakt of die ik heb gehoord van collega’s. Ze werden zo gemaskeerd dat noch het slachtoffer, noch de verdachte identificeerbaar is. Hierbij werd soms de techniek toegepast dat twee of meerdere zaken met elkaar werden vermengd.

De start van een pedofilie- onderzoek

**'Speel jij
soms ook
mamaatje
met je
papa?'**